D. Daladier precizează atitudinea Franței

față de ultimele evenimente și de revendicările Italiei

Franța își va apăra libertatea.– Ea nu va ceda o fărâmă din teritoriul ei, dar nu refuză să examineze propunerile ce i-ar fi făcute.– Relațiile cu Germania.– Apel la pace

Paris, 29 (Rador). — D. Daladier, președintele consiliului de miniștri și ministru al apărării naționale, a prezentat Miercuri seara poporului francez, printr'o cuvântare la radio, punctul de vedere al guvernului francez față de ultimele evenimente și atitudinea pe care Franța înțelege să o adopte în viitor.

D. Daladier a declarat între altele :

„Mă adresez francezilor și tuturor celor cari, în restul lumii, au inima cinstită și generoasă. Există un limbaj care nu are nevoie de nici o traducere pentru a fi înțeles de toți : acesta este limbajul inimii. Dacă am fi față în față, voi cari mă ascultați, cu fiii voștri alături, și eu, cu gândul că fiii mei sunt alături de mine, ne-am înțelege chiar în clipa în care privirile noastre s'ar întâlni. Ne-am da seama de marile greutăți ale momentului de față și am privi cu aceleași speranțe viitorul. Nu am avea nevoie nici de cuvinte și nici de fraze pentru a înțelege că dorim pacea, dar păstrând onoarea, demnitatea și libertatea patriei.

Situația este deosebit de grea. Cei cari nu acționează se simt complici ai forței. Cei cari acționează se tem că în felul acesta încurajează reînarmarea frenetică, care distruge orice altă activitate. Într'o asemenea situație, cum de mai pot oamenii să se manifeste și să gândească în mod liber ? Printr'o asemenea fatalitate, neliniștea duce la și mai multă neliniște, înarmările duc la supraînarmări. Astfel s'a deslănțuit de multe ori războiul.

Ce vrea Franța și care e hotărârea ei

O asemenea situație îmi impune datoria de a vă spune astăseară ce vrea Franța, care este forța sa și care îi este hotărârea.

Ce vrea Franța? Pacea oamenilor liberi. Forța Franței? Unitatea morală și materială, realizată din nou în fața primejdiei. Hotărârea Franței? Să-și apere idealul și drepturile.

Pentru a înțelege toate aceste lucruri, atât de simple și de evidente, șeful guvernului nu înțelege să se arunce într'o polemică. El nu are să spună nimic nou francezilor ce-l ascultă. El va face poate să înțeleagă pe străini, când afirmă că uniunea Franței nu a fost niciodată mai profundă și mai completă ca azi. Fără îndoială, nu acesta este lucrul pe care-l repetă anumiți oameni, cari au primit misiunea de a răspândi în lume svonul absurd al neputinței sau al abdicării Franței. Niciodată Franța nu a fost mai unită, mai hotărâtă, mai puternică. Ea speră că pacea va putea fi salvată, căci ea urăște războiul.

Franța își va apăra libertatea

Dacă însă războiul i-ar fi impus sau dacă războiul i-ar fi oferit ca unică alternativă între decădere și dezonoare, ea s'ar ridica într'un unic avânt pentru a-și apăra libertatea. Franța este în stare să-și apere această libertate.

Treziți de dezordinele din Europa și restul lumii, francezii au înțeles că pentru mântuirea lor trebue să facă o mare sforțare. Și au făcut-o.

Munca tot mai activă, însănătoșirea viguroasă a finanțelor publice, acceptarea cu curaj a sacrificiilor indispensabile, dăduseră rezultate utile. Situația economică a început să se îmbunătățească, după cum arată cifrele producției. Francul se menținea ferm la nivelul ce-i fusese fixat. Apărarea națională era solid garantată.

Criza internațională ce a izbucnit în vremea aceea nu a găsit o Franță slabă și dezorientată. Din contră, cu toată criza internațională, Franța și-a continuat renașterea. Producția sporește, șomajul scade. Moneda este una dintre cele mai solide. Chiar ieri, francul și-a dovedit valoarea în raport cu toate celelalte monede. Numai într'o singură zi, am primit peste patru tone de aur.

Dar, pe măsură ce primejdiile sporeau, Franța trebuia să răspundă prin sporirea puterii sale. Dându-mi cât se poate de clar seama de aceste necesități, am cerut depline puteri pentru perioada în care pacea era amenințată.

Dece am cerut aceste puteri ? Dece Parlamentul mi le acordat ? Pentrucă trebuia să se treacă la acțiune și să înceteze deliberările. Pentrucă trebuiau luate repede și pe tăcute măsurile excepționale necesare pentru apărarea țării.

Prin recentele noastre decrete, care au complectat pe cele pe cari le-am luat în toamna trecută, am hotărît să sporim munca țării, să subordonăm toate interesele particulare mântuirii publice, singura ce trebuie să îndrumeze în ceasul de față conștiința francezilor. Am luat și măsuri de ordin militar și națiunea a răspuns la apelul nostru cu bărbătească hotărâre, așa cum a făcut în toate momentele grave ale istoriei sale. Sforțarea pe care o cerem nimeni nu o refuză, deoarece fiecare își dă seama că Franța este o patrie dreaptă, care nu-și întemeiază necesitățile apărării pe mizeria fiilor săi.

Forța Franței e azi mai mare ca ori când

Dacă am fi rămas pasivi, dacă țara ar fi rămas nemișcată și guvernul nu și-ar fi luat răspunderile, afirmarea drepturilor noastre ar fi ajuns în curând o retorică goală. Azi însă forța noastră este mai mare ca oricând.

Forța franceză! Vă dați oare seama ce înseamnă ea? Ea este ansamblul acelor armate splendide, ai cărei șefi și soldați, instruiți printr'o lungă experiență și uniți prin același gând, formează un singur bloc, fără a pierde vreuna din calitățile lor individuale.

Forța franceză s'a putut sprijini pe o țară bogată, echilibrată, al cărei pământ roditor, grație sforțărilor dârze ale agricultorilor noștri, este apărat de foame și nenorociri.

Forța franceză? Ea este prezentă pretutindeni în lume, în posesiunile noastre cele mai îndepărtate, în cari — ca ministru al coloniilor acum 15 ani — am simțit încă depe atunci vibrând cel mai fierbinte lealism. Forța franceză este pe măsura acestui imens imperiu, în care blocul african — intangibil — formează armătura centrală și al cărui atașament plin de dragoste și devotament total față de patria mamă le-am putut aprecia de curând.

Forța franceză? Nu sunt numai toate aceste forțe materiale, ci și toate acele valori spirituale și morale cari sunt azi tot așa de mari ca și în oricare moment al istoriei noastre, acea căutare constantă a demnității umane în libertate și ordine, acea fraternitate a tuturor credințelor și a tuturor gândurilor, acea uniune spontană a întregului popor, care caută adevărul și dreptatea chiar și în certurile sale politice, dar care nu are nevoe să se împace pentru a fi unit atunci când sună ceasul primejdiei.

Forța franceză? Înseamnă, în sfârșit, prietenițile Franței, atât cele consacrate prin acorduri, cât și cele cari spontan leagă Franța de popoarele libere și de cele care suferă.

In dezordinea lumii actuale, noui definiții de viață sunt propuse popoarelor îngrijorate, acoperindu-se prin ele practici și expediente străvechi. Astfel se afirmă că libertatea ar însemna servitudine, că adeziunea voluntară ar însemna supunere.

Se numește orgoliu a trăi în desnădejde. Se afirmă că progresul ar însemna distrugerea valorilor umane. Se afirmă că se salvează oamenii atunci când ei sunt duși la pieire.

Să-mi fie permis să vă spun în numele Franței ce înseamnă ea cu adevărat a servi patria și umanitatea. Inseamnă a nu sacrifica niciodată zadarnic oamenii ; înseamnă a nu-i strivi niciodată sub servituțile orgoliului sau ale forței ; înseamnă a-i lăsa, sub ocrotirea patriei, să trăiască așa cum vor, să creadă așa cum îi mână inima, să gândească după cum le e spiritul, și să acționeze după cum îi îndeamnă conștiința.

Pentrucă credem aceste lucruri, nu vom accepta niciodată ca relațiile dela națiune la națiune să fie reglementate numai prin forță. Ceeace determină relațiile pentru noi, francezii, este în primul rând justiția și dreptul și numai atunci când aceste două noțiuni dispar și se deslănțue violența, numai atunci recurgerea la forță devine o datorie indispensabilă.

Pașnică și puternică, Franța poate să privească viitorul cu încredere. Revendicările sgomotoase, care se ridică câteodată în jurul ei, ea le ascultă cu mare seninătate, pentrucă știe că negocierile nu vor aduce la iveală decât deplina ei dreptate și că orice violență contra ei se va frânge.

Relațiile franco-italiene

Dar dece să nu atac problemele fățiș ? Intreaga lume așteaptă astă seară ca să vorbesc de relațiile franco-italiene.

Voi vorbi cu cea mai mare francheță sau, mai de grabă, nu voi avea decât să las faptele să vorbească.

Pentru a pune capăt unor neînțelegeri prea mult prelungite, s'a semnat la Roma la 7 Ianuarie 1935, un acord franco-italian. El era menit să reglementeze definitiv și să lichideze chestiunile pendinte între cele două țări.

Se stabiliseră aranjamente prin care Italia obținea rectificări de frontieră și cesiuni teritoriale în Africa, precum și avantagii economice și Franța se obliga să transforme progresiv statutul italienilor din Tunisia, pe etape, în 1945, 1955 și 1965.

Acest acord a primit din partea Franței un început de executare. Niciodată el nu a fost pus în discuție, nici în timpul cuceririi Etiopiei, nici după aceea în conversațiile oficiale cu privire la imperiul italian și la numirea d-lui François Poncet ca ambasador la Roma.

Numai printr'o scrisoare datată din 17 Decembrie trecut, contele Ciano, ministrul de externe al Italiei, a comunicat că nu mai socotește valabil acordul din 1935.

Pe de altă parte, în cuvântarea pe care a rostit-o Duminica trecută, d. Mussolini a declarat textual: „Nu cerem nimic, Franța nu refuză deloc să examineze propunerile ce i-ar fi făcute.

SITUAȚIA ITALIENILOR DIN TUNISIA

Vreau deasemeni, întrucât vorbesc de raporturile franco-italiene, să pun la punct legendele răspândite cu privire la situația celor 94.000 de italieni ce trăesc în Tunisia, alături de 108.000 francezi și peste două milioane și jumătate de musulmani.

Se pretinde că italienii sunt brutalizați și persecutați. Poveștl. Ei beneficiază, din contră, în toate domeniile, de regimul cel mai liberal, atât pentru ei, cât și pentru copiii lor. Străinii ce trăesc în Tunisia, dau adesea mărturie de acest lucru. Pot să dau mărturie și eu, întrucât am fost în Africa de Nord la începutul lunei Ianuarie. Vreau deasemeni, pentrucă vorbesc de Tunisia, să trimit salutul meu călduros acelor nobile populații musulmane, care păstrează în imperiul nostru credințele lor seculare și toate meritele civilizației lor. Vreau să le mulțumesc pentrucă declară cu atâta mișcătoare credință devotamentul lor față de Franța. Să fie sigure că Franța va rămâne totdeauna protectoarea lor credincioasă și veghetoare și că în niciun caz ea nu va lăsa să fie pusă în cauză marea ei misiune.

Dacă ar mai fi nevoe să dovedesc ce simț al dreptății, ce sentimente de curtoazie nutresc francezii față de italieni, nu aș avea decât să vă citez pilda celor 900.000 de italieni, cari trăesc pe teritoriul nostru metropolitan. Au ei să se plângă de ospitalitatea franceză ? Nu sunt ei fericiți sub oblăduirea legilor și libertăților noastre ?

Astfel, Franța rămâne în acest domeniu, ca și în toate celelalte, credincioasă înaltelor ei tradiții.

Franța nu va ceda

Nu este nevoe să stărui că nu putem accepta această argumentare, căci ea înseamnă că orice nouă cucerire sau orice nouă concesie creiază noui drepturi. Astfel, revendicările cari ar putea să ne fie prezentate ar fi de fapt nelimitate, deoarece fiecare din ele, odată satisfăcută, ar purta în sine germenul unor revendicări viitoare. In plus, — o repet, — nici una din aceste revendicări nu a fost formulată în scrisoarea din 17 Decembrie.

Se va pretinde că revendicările ne-au fost prezentate prin articole de presă sau prin strigătele mulțimii?

In acest caz va fi suficient să spun că poziția Franței a fost imediat adusă la cunoștința publicului.

Am spus — și mențin afirmația — că nu vom ceda nici o fărâmă din pământul nostru, nici un singur drept al nostru. Franța a semnat acordul din 1935. Credincioasă angajamentelor, ea este gata să continue completa și leala lor execuție.

In spiritul și echivalența acestor acorduri, pe bazele pe cari le-am definit și pe cari vi le-am amintit, Franța nu refuză deloc să examineze propunerile ce i-ar fi făcute.

Relațiile cu Germania

Și față de celalt mare popor vecin, cu care am avut atâtea conflicte, Franța nu a încetat să dovedească bunăvoința sa. Am semnat acordurile dela Muenchen și câteva luni mai târziu declarația franco-germană. Acum câteva zile, însuflețiți de spiritul acestei declarații, am trimis o misiune la Berlin pentru a negocia un acord economic, bază indispensabilă pentru stabilirea unei colaborări trainice.

Dar, după cum am spus-o și în Senat, cucerirea Cehо-Slovaciei și ocuparea orașului Praga de armatele germane au dat cea mai cruntă lovitură acestor sforțări trudnice. Ani de zile ni s'a vorbit, pentru a se justifica anumite acte, de dreptul popoarelor de a dispune de ele însele. Ni s'a vorbit apoi de aspirații firești. Iată că acum ni se vorbește de spațiul vital, care nu este altceva decât neîncetata devenire a voinței de cucerire.

Un apel la pace

Cum să nu stea pe picior de veghe Europa ? Nu există azi un singur om care să nu știe că un război ar însemna în clipa de față o catastrofă pentru toate națiunile. Niciuna nu ar fi ferită de distrugeri. Nu vrem acest lucru. Vrem să ajutăm Europa să se salveze.

In numele țării mele, invit la o colaborare plină de încredere pe toate puterile cari gândesc ca noi, pe toate acelea cari, ca noi, sunt gata să stărue pe calea păcii, dar cari, într'un singur avânt, s'ar ridica solidare în fața agresiunei.

Știu că aceste cuvinte, care au definit poziția Franței, vor găsi un răsunet frățesc în sânul națiunilor prietene din Europa, și peste Canal, și peste Oceanul Atlantic.

Dacă colaborarea franco-britanică, de pildă, este atât de completă în ceasul de față, este pentrucă asupra tuturor acestor probleme Franța și Marea Britanie judecă la fel, urmăresc aceleași țeluri prin aceleași mijloace.

Pot deci să sper că toți oamenii cu judecată — și există din aceștia în toate țările — vor ține seama de acest glas al rațiunii, vor ține seama că el este lipsit de amenințări, că nu urmărește umilirea nimănui. Il vor socoti drept dovadă că Franța pune toate forțele sale, neatinse și pline de avânt, în serviciul păcii. In ce privește Franța, patria noastră, nimic nu o va abate dela soarta pe care și-a ales-o în mod liber, deplin conștientă de drepturile și forța sa.

Incă odată, Franța vrea să dovedească lumii ce poate munca atunci când ea nu are alt scop decât să servească demnitatea oamenilor, ce poate curajul când nu cunoaște alt îndrumător decât dreptatea, ce poate spiritul de sacrificiu când el nu este acceptat decât pentru salvarea libertății".

Cuvântarea d-lui Daladier a produs adâncă impresie în Anglia

Londra, 29 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite:*

Cuvântarea d-lui Daladier, cu adevărata „profesiune de credință" în omenire cuprinsă în ea, a produs o adâncă impresie în toată Anglia.

Preciziile aduse în controversa franco-italiană au stârnit cel mai viu interes.

Se aprobă în întregime guvernul francez pentru hotărârea sa de a publica documentele în chestiune.

In ce privește fondul chestiunei se speră aici că guvernul italian va profita de prilejul ce i se dă pentru a prezenta guvernului francez propuneri care să permită reglementarea definitivă a chestiunilor pendinte între cele două țări.

In ce privește Germania, noua ei dogmă, aceea a necesității „spațiului vital", care a înlocuit dogma rasei, a fost suficient de viu condamnată aici în ultimele zile pentru a se putea afirma că cele spuse de d. Daladier redau nu numai gândirea Franței, ci și a Angliei.

Textul notei italiene

din 17 Decembrie adresată Franței

Paris, 30 (Rador). — Iată textul notei italiene din 17 Decembrie 1938, adresată de contele Ciano d-lui François Poncet, ambasadorul Franței:

Domnule Ambasador,

In conversația dela 2 Decembrie a. c., Excelența Voastră mi-a exprimat dorința guvernului francez de a ști dacă guvernul italian ar considera ca fiind încă în vigoare acordurile italo-franceze din 7 Ianuarie 1935 și dacă aceste acorduri puteau, după părerea sa, să servească încă drept bază la relațiunile franco-italiene.

Am răspuns Excelenței Voastre că chestiunea avea un caracter și o importanță prea reale pentru ca să pot să-i dau pe loc un răspuns definitiv, care necesita un examen mai aprofundat.

Am acum onoarea să vă aduc la cunoștință cele ce urmează și cari confirmă aceia ce v'am spus cu titlu personal.

Acordurile franco-italiene din 7 Ianuarie sunt constituite, așa cum Excelența Voastră o știe, prin tratatul relativ la reglementarea intereselor reciproce în Africa și printr'o serie de acte ce sunt strâns legate de această chestiune.

Articolul 7 din tratat stabilește că el va fi ratificat și subordonat, pentru ca să intre în vigoare, schimbului de ratificări.

Or, acest schimb de ratificări nu s'a produs până acum.

S'au început imediat după semnarea lui procedurile prevăzute de Constituție ce pregăteau ratificarea, însă ea n'a fost făcută niciodată.

Niciodată deasemeni nu s'au început negocieri pentru încheierea unei convenții speciale privitoare la Tunisia, convenție care, în conformitate cu articolul 1 din tratat, ar fi trebuit să intre în vigoare la aceiași dată cu tratatul însuși.

Tratatul italo-francez pentru reglementarea intereselor reciproce în Africa n'a fost deci niciodată perfectat.

In afară de aceste constatări de ordin juridic, trebuie încă să se țină seama și de faptul că tratatul și alte acte au fost încheiate pe baza unor postulate bine precizate și că aceste postulate nu și-au găsit niciodată confirmarea în practică.

Așa cum se știe, acordurile din 1935 vizau, în schimbul reglementării unei întregi serii de chestiuni, la propășirea amiciției dintre Franța și Italia și la instaurarea între cele două state a unor raporturi de colaborare plină de încredere.

In mod cu totul particular Italia, prin acordurile din 1935, consimțea să accepte notabile sacrificii atât în ce privește drepturile italienilor în Tunisia, cât și în ceiace privește drepturile pe care le are din pact și din articolul 13 din pactul dela Londra, din 1915, ținând seamă de echitabila comprehensiune și atitudinea conformă a Franței în ceiace privește nevoile de expansiune ale Italiei în Africa orientală.

Or, atitudinea adoptată de Franța, când Italia a fost constrânsă prin acțiunea Negusului, să rezolve definitiv problema raporturilor sale cu Etiopia și ulterior, n'a fost desigur conformă cu intenția sa. Ea a fost chiar cu totul opusă. Este suficient, fără ca să mai fie nevoie de a le evoca aci din nou, diferitele faze ale evenimentelor ce s'au desfășurat dela 1935.

Acordurile din 7 Ianuarie 1935 n'au fost de altfel puse niciodată în executare, așa cum Excelența Voastră a putut să o sublinieze în conversația dela 2 Decembrie, nu mai au conținut și nu mai pot, evident, să fie socotite ca fiind azi în vigoare. Ele sunt depășite chiar din punct de vedere istoric. In ansamblul lor ele se refereau la o situație politică generală ce a fost repede depășită de evenimentele ce au urmat aplicării sancțiunilor.

Constituirea Imperiului a creiat noui drepturi și noui interese, a căror importanță este fundamentală.

In aceste condițiuni și chiar în interesul ameliorării lor, raporturile italo-franceze nu ar mai putea să aibă drept bază, în ceasul de față, acordurile din 1935 și tocmai, dacă se vrea ameliorarea relațiilor, este evident că aceste raporturi trebuie să fie examinate din nou de comun acord între cele două guverne.

Binevoiți a primi, Domnule Ambasador, asigurarea distinsei mele considerații.

ss. CONTELE CIANO, ministrul afacerilor străine al Italiei.

RĂSPUNSUL FRANȚEI

Paris, 30 (Rador). — Iată textul răspunsului adresat la 25 Decembrie 1938 de d. François Poncet, ambasadorul Franței la Roma, contelui Ciano, ministrul afacerilor străine al Italiei:

Domnule Ministru,

Prin scrisoarea din 17 Decembrie a. c., Excelența Voastră a binevoit să-mi comunice că, după părerea guvernului italian, raporturile dintre cele două țări nu ar putea să aibă drept bază, în momentul de față, acordurile din 1935.

Excelența Voastră este de părere că trebuie să sprijine această opinie prin observații cu caracter totdeodată juridic și politic. Pe deoparte că tratatul franco-italian pentru reglementarea intereselor reciproce în Africa n'a fost niciodată perfectat, — negocierile pentru stabilirea unei convenții speciale privitoare la Tunis, care trebuia să intre în vigoare la aceiași dată, — nefiind începute. Pe de altă parte că evenimentele politice întâmplate dela 1935, și în special atitudinea Franței în chestiunea etiopiană, au făcut ca „acordurile să nu mai aibă conținut", ele fiind acum „depășite din punct de vedere istoric"'.

Fără a voi să discut consecințele pe cari poate să le comporte o asemenea comunicare, guvernul meu se simte dator să formuleze următoarele constatări:

1) Acordurile din 7 Ianuarie 1935, cari stabileau baza reglementării oricărui diferend ce ar mai subzista între Franța și Italia și cari aveau drept obiect să asigure desvoltarea relațiunilor lor amicale, au fost aprobate în unanimitate, mai puțin 9 voturi, de Parlamentul francez în zilele de 22 și 26 Martie 1935.

Dacă ratificările n'au putut să fie schimbate din cauza amânării întocmirii convenției tunisiene, care trebuia să precedeze acest schimb, Franța nu este răspunzătoare de apreciera imprejurărilor ce au determinat Italia să dorească ea însăși amânarea.

Mai mult încă, înainte chiar de ratificarea lor, acordurile au primit din partea Franței, numai în beneficiul Italiei, un început de executare, întrucât, anticipând asupra executării unuia dintre angajamentele sale, guvernul francez a asigurat cedarea efectivă de către grupul francez al companiei concesionare a liniei ferate Djibuti-Addis Abeba a 2.500 acțiuni ale acestei societăți către grupul italian.

Din partea chiar a reprezentanților italieni, în negocierile franco-italiene, duse la Paris în 1937, pentru amenajarea relațiunilor economice din Africa orientală, acordurile din Roma au fost considerate ca fiind suficient dobândite pentru a fi invocate des atunci când se susține baza negocierilor. Chiar recent, la 12 Mai 1938, examinând cu însărcinatul cu afaceri al Franței programul negocierilor, supus guvernului italian la 22 Aprilie 1938, Excelența Voastră, făcând câteva observații de formă, n'a ridicat nici o obiecție de principiu la punerea în aplicare a acordurilor africane din 7 Ianuarie 1935, care era sugerată prin punctele 9, 10 și 11 din program.

A precizat chiar că în ce privește convenția tunisiană, palatul Chigi nu lua în considerare o schimbare substanțială a textului propus de guvernul francez, text care, d. Blondel a ținut să observe totuși că era scos din acordurile din 1935.

Atunci nu se opunea deci nici o considerație politică, în spiritul guvernului italian, la menținerea acordurilor.

2) Nici un act politic al guvernului francez n'a putut fi niciodată invocat, dela această epocă, pentru a justifica schimbarea dispozițiilor manifestate de guvernul italian. Guvernul francez a luat, dimpotrivă, toate inițiativele cari i-au fost prezentate ca fiind de natură să înlesnească ameliorarea raporturilor dintre cele două țări. La 12 Mai 1938 guvernul francez adopta la Geneva poziția de principiu ce urma să-i asigure libertatea de acțiune pentru recunoașterea Suveranității italiene asupra Etiopiei. Câteva luni mai târziu la 12 Octombrie 1938 el acredita pe ambasadorul său pe lângă Majestatea Sa Regele Italiei și Impăratul Etiopiei.

3) In ce privește faptul anterilor al atitudinei păstrată de Franța în chestiunea Etiopiei, guvernul italian n'a ignorat niciodată datele generale și constante ale politicei franceze, cu obligațiile internaționale pe cari le comporta. Ele au fost totdeauna amintite în mod leal, la timpul oportun, guvernului italian de către d. Pierre Laval, șeful guvernului francez, care conducea atunci politica externă a Franței.

Impresia la Berlin

Berlin, 30 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Miercuri la ora 23,15 (ora locală), discursul d-lui Daladier nu fusese încă remis presei germane.

Cercurile politice păstrează o extremă rezervă față de discursul primului ministru al Franței.

Ele declară că acest discurs trebuie studiat cu grijă mai înainte de a se adopta atitudine.

In cercurile ministerului afacerilor străine se susține, dealtfel, punctul de vedere că în ce privește relațiile franco-italiene propriu zise, Italia este aceia care urmează să-și spună în primul rând părerea sa asupra celor declarate de d. Daladier.

Cercurile de mai sus nu vor să vadă decât o „opinie eronată" în pasagiul în care d. Daladier și-a exprimat profunda sa decepție provocată de înaintarea trupelor germane în Cehoslovacia și ele cred că pot să susțină din nou că președintele Hacha ar fi venit din proprie inițiativă la Berlin și că ar fi rugat Reichul „să ia Cehia sub protecția sa, date fiind împrejurările".

Misiunea „Richsprotektorului" Boemiei și Moraviei

Berlin, 29 (Rador). — *„Reichsprotektorul" pentru regiunile Boemiei și Moraviei, d. von Neurath, publică în „Europaeische Revue" un studiu asupra sarcinei sale, în care declară între altele :*

Eu consider drept scop esențial al misiunii mele să dovedesc lumii felul cum știe națiunea germană să asigure drepturile unei naționalități a cărei soartă i-a fost încredințată, să-i respecte drepturile firești și, fără a-i atinge demnitatea și onoarea, s'o câștige în vederea unei conviețuiri comune în cadrul cultural și politic în care soarta sa istorică și geopolitică a așezat-o.

Cadrul decretului dat de Fuehrer pentru Boemia și Moravia este destul de larg spre a asigura națiunii cehe o desvoltare nestânjenită și a conduce aceste regiuni, în care se împletește soarta atâtor cehi și germani, spre o nouă înflorire culturală și economică.

UN ARTICOL AL D-LUI HACHA

In același număr al revistei, d-rul Hacha, președintele Boemiei și Moraviei, semnează un articol care spune între altele:

Sunt încredințat că noua situație din Boemia și Moravia este cea mai bună soluție ce se putea da. După rătăcirile și decepțiile trecutului, trebue să ne găsim însfârșit și noi pacea noastră internă, pentru a putea lucra la realizarea idealului nostru etnic. Cu prilejul recepției dela castelul din Praga, Fuehrerul a declarat că poporul nostru, dacă va lua o atitudine loială, va merge către un viitor fericit. Fuehrerul îmi mai spusese acest lucru cu prilejul întrevederii dela Berlin. Am o încredere neclintită în această promisiune și am conștiința liniștită de câte ori mă gândesc la responsabilitatea mea în fața istoriei. Multi dintre compatrioții mei își dau seama din ce în ce mai bine că politica noastră de până acum era plină de greșeli, care nu ne-au adus decât desiluzii. Acum, temeliile unui nou viitor au fost puse și sper că vom putea înfăptui un viitor de pace, de desvoltare, de liniște și de progres.

Cehii vor presta munca obligatorie

Praga, 29 (Rador). — **Toți cehii care au depășit vârsta de 21 de ani vor fi încadrați în serviciul obligator al muncii.**

Acest serviciu va fi organizat după serviciul muncii german, dar cehii vor trebui să servească mai mult în această organizație, deoarece ei sunt scutiți de obligațiile militare.